

● **ένθετο/Μιλώντας για τη γειτονιά μας**

► **Βαγγέλης Πισσίας***

Μετά την επίθεση στο Ιράν, τι επιδιώκουν

Στο ερώτημα που τίθεται σήμερα για συζήτηση και στο οποίο καλούνται οι ομιλητές να εκθέσουν τον προβληματισμό τους θα μπορούσε να δοθεί η εξής, σωστή πιστεύουμε, λακωνική απάντηση: «Την ειρήνη στη γειτονιά μας, μετά την επίθεση στο Ιράν, απειλούν οι ίδιοι που την απειλούσαν και πριν γίνει η επίθεση...». Όσον αφορά στην μπαμπέσικη νεο-γκανγκστερική δολοφονία κορυφαίου Ιρανού κρατικού λειτουργού, κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αποτέλεσε έκπληξη, καθότι η προαναγγελία επιθέσεων εναντίον του Ιράν, από τις ΗΠΑ και ιδιαίτερα από το Ισραήλ, είναι συνεχής. Εκείνο που προκάλεσε, ίσως, έκπληξη στους φιλήσυχους δυτικούς πολίτες, που μπρος στον κίνδυνο πολέμου ακολουθούν με ευλάβεια τη λογική του στρουθοκαμηλισμού, είναι η θρασυδειλία των εμπνευστών αυτού εγκλήματος και το ρίσκο που ενδεχόμενα αυτό εμπεριέχει. Αν υπήρχε όμως λόγος να καθησυχάσουμε τους ανησυχούντες στην καθ' ημάς δημοκρατική και φιλειρηνική Δύση πολίτες, θα τους λέγαμε ότι το Ιράν, όπως και οι περισσότερες χώρες της Μέσης Ανατολής, απεύχονται τον πόλεμο και θέλουν να τον αποτρέψουν. Αυτόν μας τον ισχυρισμό θα μπορούσαμε μάλιστα να τον υποστηρίξουμε ανεπιφύλακτα, καθώς η επίσημη ιρανική δήλωση («Εκδίκηση και όχι πόλεμος») μιλά από μόνη της, όπως και ο εγκρατής τρόπος με τον οποίο έμπρακτα απάντησαν οι Ιρανοί, αφού προηγουμένως προειδοποίησαν την αντίπερα όχθη.

Αποσπάσματα από την ομιλία

Όσοι παρακολουθούσαμε τις μέρες αυτές τον διεθνή Τύπο αντιλαμβανόμασταν ότι ο Κασέμ Σουλεϊμάνι

υπήρξε μια ξεχωριστή μορφή, και του λόγου το αληθές βεβαιώνεται από έγκυρους αναλυτές θεμάτων της Μέσης Ανατολής, οι οποίοι τον χαρακτήρισαν προσωπικότητα που είχε να φανεί μερικές δεκαετίες στην ευρύτερη περιοχή. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι στη χώρα του, εκτός από τη δημοτικότητα και την αποδοχή, ο λαός τον περιέβαλε με αγάπη. Είχε όμως κατορθώσει να επιβληθεί ως προσωπικότητα και στους αντιπάλους του χάρη στον τρόπο με τον οποίο δημιουργούσε αμοιβαία επωφελείς συνέργειες ακόμη και με αντίπαλες δυνάμεις. Στο πλαίσιο της γεωστρατηγικής του Ιράν, συνήψε άτυπες, φαινομενικά ετερόδοξες συνεργασίες, που επέτρεπαν στη χώρα του να προχωρά σε κάποια μέτωπα, να σταθεροποιεί μια κατάσταση, να προβαίνει μεθοδικά στην επόμενη κίνησή της. Γι' αυτό και θεωρήθηκε ο άνθρωπος με την πιο σφαιρική και συγκροτημένη στρατηγική σκέψη στην περιοχή. Αυτά τα γνώριζαν στις ΗΠΑ και στο Ισραήλ, συνεπώς η δολοφονία του δεν ήταν ανεξάρτητη από την κυνική αξιολόγησή τους για τον κομβικό, στο θέμα ειρήνευση, ρόλο αυτού του ανθρώπου.

Ο Σουλεϊμάνι έφτασε στο αεροδρόμιο της Βαγδάτης, ως επίσημος προσκεκλημένος, για να συναντηθεί με Σαουδάραβες ομολόγους του. Υπήρχε μεγάλη ένταση στο Ιράκ, έπρεπε να γίνουν κάποιες διευθετήσεις, και σ' αυτές τις περιοχές όλοι γνωρίζουν ότι τελική νίκη της μίας πλευράς επί της άλλης δεν επιτυγχάνεται εύκολα. Αυτή η συνάντηση με τη δολοφονία του ματαιώθηκε... Από την επικοινωνία μου με ανθρώπους οι οποίοι γνωρίζουν πολλά από τα αφανώς τεκταινόμενα, δεδομένου ότι μετέχουν ενεργά σε ισχυρά και πολύτροπα ριζωμένα πολιτικά και κοινωνικά δίκτυα σε χώρες της Μέσης Ανατολής, προέκυψε η εξής (άγνωστη εν πολλοίς στους μακριά κατοικοεδρεύοντες) ενημέρωση: Καταρχήν ότι το Ιράν έχει δημιουργήσει σχέσεις, λεγόμενες «παραγωγικές», ακόμη και με χώρες της Αραβικής Χερσονήσου και του Περσικού Κόλπου με τις οποίες συγκρούεται, και ο Σουλεϊμάνι ήταν ο σημαντικότερος των πρωτεργατών και εφαρμοστών της τακτικής αυτής. Επίσης ότι, αφού συνέβη το τραγικό εγκληματικό γεγονός της δολοφονίας του, έσπευσαν οι χώρες αυτές να

δώσουν διαβεβαιώσεις (κατ' ιδίαν αλλά και δημόσιες) ότι δεν έχουν καμία σχέση με το έγκλημα. Υπήρξε καταδίκη και δήλωση σεβασμού προς το πρόσωπό του, η οποία κατέδειξε ότι δεν ήθελαν την κλιμάκωση, ούτε να χρεωθούν συμμετοχή στη δολοφονία. Βέβαια, οι διάδρομοι στη Μέση Ανατολή παραμένουν σκοτεινοί και κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει συνέργειες –το αντίθετο μάλιστα– των διαβρωμένων, από την καθ' ημάς δημοκρατική Δύση, μυστικών υπηρεσιών της.

Αγκίστρωση ή απαγκίστρωση των ΗΠΑ από τη Μέση Ανατολή; Περί Κίνας ο λόγος...

Η δημιουργία ύφεσης στο Ιράκ αλλά και στη Μέση Ανατολή γενικότερα είναι κάτι το οποίο απασχολεί τις ΗΠΑ και ιδιαίτερα το Ισραήλ, όπως βέβαια και τους άλλους περιφερειακούς δρώντες. Θα μπορούσε να κάνει κανείς τη σκέψη ότι η δολοφονία του Σουλεϊμάνι είχε σχέση με αυτό το γεγονός, με το ότι δηλαδή δημιούργησε τα τελευταία χρόνια συνέργειες, για την αντιμετώπιση του ISIS ειδικότερα, που μπορούσαν να μεταβάλουν την υπάρχουσα βίαιη συνθήκη. Οι άτυπες αυτές συνέργειες έγιναν φανερές όταν άρχισαν οι Αμερικανοί να ξανασκέφτονται τις μεταμορφώσεις των εργαλειοποιημένων στη Μέση Ανατολή εξαρτημάτων τους, και να έχουν μία σχέση περισσότερο επαμφοτερίζουσα ως προς τον –χρήσιμο σε αυτούς αρχικά– ISIS. Όταν δηλαδή άρχισαν να ανησυχούν για την ασφάλεια εντός του οίκου τους, αλλά και να δέχονται πιέσεις από χώρες ευρωπαϊκές που κλήθηκαν, αυτές κυρίως, να πληρώσουν γραμμάτια μιας ανεξέλεγκτα εισαγόμενης σε αυτές «ισλαμικής επανάστασης». Αυτή η στάση των ΗΠΑ δεν κράτησε όμως πολύ. Ο Τραμπ φυσικά δεν πάτησεμόνος του το «κουμπί». Όσοι μιλούν για την παράνοιά του κρύβουν σε μεγάλο βαθμό μία πιο απεχθή αλήθεια: όλα τα στοιχεία δείχνουν πως η κίνηση αυτή ήταν καλά ζυγισμένη για να εξυπηρετήσει ένα, έστω ένα, από τα γεωστρατηγικά σχέδια των ΗΠΑ. Ποιο είναι αυτό; Δεν είναι πάντως το σχέδιο με την ισχυρότερη τεκμηρίωση, εκείνο των δεξαμενών σκέψης και επιτελείων χάραξης στρατηγικής που επιδιώκουν τη βαθμιαία, ωστόσο έγκαιρη και βιώσιμη

απαγκίστρωσή τους από τη Μέση Ανατολή. Αντίθετα είναι το σχέδιο δεξαμενών σκέψης και επιτελείων με ρίζες και διακλαδώσεις διαφορετικές, που καθοριστικά επηρεάζουν το σχέδιο της *μη απαγκίστρωσης*. Ήταν δηλαδή μία κίνηση η οποία αποσκοπούσε σε μια περαιτέρω εμπλοκή των Αμερικανών σε μια εποχή όπου –το έχει πει ο Τραμπ πολλές φορές, το έχουν πει κι άλλοι πριν απ' αυτόν– το ενδιαφέρον και η αγωνία τους επικεντρώνεται στον Ειρηνικό ωκεανό, στην Ανατολική Ασία, στην Κίνα κατά κύριο λόγο. Τι είναι αυτό που κρατά τον αμερικανικό παράγοντα τόσο ενεργό στη Μέση Ανατολή όταν «καίγεται» για τα συμφέροντά του στον Ειρηνικό ωκεανό και για τη διατήρηση μιας παγκόσμιας ισορροπίας που να του διασφαλίζει την ηγεμονία; Όταν επείγεται να προλάβει τις καταληκτικές, όσον αφορά στην κινεζική δυναμική, εξελίξεις, κι όταν έχει θέματα κρίσιμα να αντιμετωπίσει στην «αυλή» του, στη Λατινική Αμερική; Αυτά είναι θέματα αυτά που επιβάλλουν κάποιες σκέψεις. Οι Αμερικανοί εξακολουθούν να λειτουργούν στη Μέση Ανατολή ως *αμερικανοϊσραηλινόξ* άξονας, και όχι ως ο επικυρίαρχος που ηγεμονεύει σε περιφερειακούς συμμαχικούς σχηματισμούς, όπως λειτουργήσε στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, στην Ευρώπη και αλλού, την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου (έναντι του τότε Σοβιετικού συνασπισμού). Όσον αφορά στο ισραηλινό σκέλος του άξονα, δεν πρέπει να το εκλαμβάνουμε ως μια ενιαία και αδιαίρετη οντότητα, με ένα και μοναδικό, ολοκληρωμένο και μακράς πνοής, γεωπολιτικό-γεωστρατηγικό σχέδιο. Δεν είναι τόσο οι πολιτικές-κομματικές διαφορές εντός Ισραήλ που αποδυναμώνουν την ισχύ του, αλλά το γεγονός ότι υπάρχουν εντός του «συμπλέγματος» εβραϊκός κόσμος (ή έθνος, για όσους το προτιμούν) – κράτος του Ισραήλ, διαφορετικές και συγκρουόμενες μεταξύ τους θεωρήσεις του σύγχρονου κόσμου. Υπάρχουν κυρίως διαφορετικές εκτιμήσεις για το πώς θα διασφαλιστεί η εξαιρετικά αμφίβολη μακροήμερευση του υπό τη σημερινή του μορφή. Πώς άραγε το Ισραήλ θα επιβιώσει και με ποιο τρόπο θα ισορροπήσει με τις άλλες δυνάμεις που το περιβάλλουν σε μια αυριανή Μέση Ανατολή; Ποιο σχέδιο παγκοσμιοποίησης (πολιτι-

✓ **Το Ιράν, όπως και οι περισσότερες χώρες της Μέσης Ανατολής, απεύχονται τον πόλεμο και θέλουν να τον αποτρέψουν: η επίσημη ιρανική δήλωση («Εκδίκηση και όχι πόλεμος») μιλά από μόνη της, όπως και ο εγκρατής τρόπος με τον οποίο έμπρακτα απάντησαν οι Ιρανοί**

